

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobce: **L. M.**, narozený X,
státní příslušník Ukrajiny,
bytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2018, č. j. OAM-433/ZA-ZA11-K02-2018,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že se

žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Žalobce v žalobě nejprve obecně namítá, že žalovaný porušil § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť v případě nuceného vycestování žalobce by došlo k porušení čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání [publ. pod č. 143/1988 Sb. (dále jen „Úmluva proti mučení“)] a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod [publ. pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“)]. Žalobce nadto k otázce, zda může být existence soukromého života a stupeň integrace do české společnosti důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35, ze kterého podle žalobce plyne kladná odpověď. Žalobce v té souvislosti argumentuje tím, že v České republice žije se svou manželkou a dcerou již od roku 2012, a to ve společné domácnosti u matky žalobce, s níž sdílí náklady. Matka žalobce získala české občanství, je psychicky labilní, po smrti jejího manžela před několika měsíci se upnula na vnučku a žalobce, na němž je emocionálně závislá. Žalobce si přeje, aby se v České republice mohl postarat o svou matku, aby nadále mohl chodit do práce a dcera mohla dostudovat. Žalobce dále odkazuje na vyjádření tajemnice Vysokého komisaře OSN pro lidská práva k situaci na Ukrajině ze dne 3. 7. 2018, na jehož základě žalobce dovozuje, že by mu po návratu do vlasti hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalobce žalovanému dále vytýká, že v napadeném rozhodnutí chybí skutkové závěry v tom ohledu, zda by žalobce měl možnost řešit své problémy s vyděrači na Ukrajině dostupnými prostředky, resp. zda by se mu dostalo efektivní ochrany ze strany státních orgánů (tj. pomoci tamní policie). Žalobce se domnívá, že v případě pronásledování soukromými osobami není ukrajinský stát ochotný ani schopný zajistit mu ochranu. Žalobce má za to, že mu právní předpisy neukládají povinnost obrátit se v takovém případě na bezpečnostní složky. Bylo proto na místě, aby žalovaný úspěšnost takového případného postupu zvážil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci (tj. na základě informací o zemi původu). Žalovaný se však k činnosti a efektivitě tamní policie dostatečně nevyjadřuje, neboť chybí posouzení ve vztahu ke specifickým případům. V té souvislosti žalobce cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006-100. Jelikož žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti (neprovedl potřebné důkazy), nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a napadené rozhodnutí nelze považovat za přesvědčivé.
3. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že postupoval v souladu se správním řádem i zákonem o azylu, opatřil si úplné podklady pro vydání rozhodnutí a zjistil dostatečně stav věci. Žalovaný zdůraznil, že se jedná o v pořadí třetí žádost žalobce o mezinárodní ochranu, předcházejícími rozhodnutími žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana a žalobce tehdy neuspěl ani před správními soudy. Důvody pro podání opakované žádosti byly dle tvrzení žalobce starost o jeho matku, kterou chtěl finančně podporovat, absence zázemí ve vlasti, přetrvávající obava z výhrůžek vyděračů na Ukrajině a nadto snaha o legalizaci pobytu v České republice. Ze všech tvrzení žalobce žalovaný při hodnocení jeho případu vycházel, pro stručnost žalovaný odkázal zejména na strany 7 – 9 napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je podle žalovaného zákonné a žalobce ve správním řízení nebyl zkrácen na svých právech, žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

4. Úvodem soud poukazuje na to, že řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany manželky žalobce a jeho dcery již také bylo pravomocně skončeno, a to rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 11. 2018, č. j. OAM-428/ZA-ZA11-K02-2018, jímž jim žalovaný neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Soudu je pak ze své činnosti známo, že manželka žalobce podala (též v postavení zákonné zástupkyně dcery) proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobu, o které bylo soudem již rozhodnuto rozsudkem zdejšího soudu ze dne 30. 4. 2020 č. j. 45 Az 24/2018-31, tak, že se žaloba jako nedůvodná zamítá.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud proto přistoupil k věcnému projednání žaloby. Soud věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky stanovené v § 51 odst. 1 s. ř. s.
6. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 18. 5. 2018, dopadá na toto řízení, včetně přezkumného řízení soudního, procedurální směrnice a ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 18. 5. 2018 v pořadí třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci poskytnutí údajů k žádosti dne 24. 5. 2018 žalobce uvedl, že naposledy žil ve městě C. v Z. oblasti Ukrajiny, je ženatý a má dceru (obě jsou také žadatelkami o mezinárodní ochranu). Do České republiky vycestoval v září 2012 na turistické vízum, o té doby žije zde. Má tu matku, kterou chce podporovat, jeho otec dne 9. 3. 2018 zemřel, ve vlasti nikoho nemá.
8. Při pohovoru téhož dne 24. 5. 2018 žalobce uvedl, že měl v České republice povolený pobyt do 18. 5. 2018, do té doby měl vycestovat, právník mu však poradil, že může požádat o azyl. Již dvakrát neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu, pobýval zde na víza, snažil se marně získat trvalý pobyt. Žalobce Českou republiku neopustil, neboť se bál o svou matku, se kterou tu sdílí domácnost a chtěl by ji též finančně podporovat. Její zdravotní stav je špatný (žádné podrobnosti však žalobce neví), po smrti otce žalobce je na tom špatně i psychicky, je nicméně schopna se o sebe postarat a chodí do práce. Žalobce v České republice legálně pracoval jako zedník či dělník na lince, chodil také na brigády. Obává se návratu do vlasti, protože měl v roce 2012 problémy s lidmi, kteří mu tehdy vyřizovali (falešné) vízum a chtěli po něm peníze, zbili ho, vše uváděl již v předchozím řízení. Jedná se o tři muže, otcem jednoho z nich je starosta města C., ptali se na něho naposledy minulý rok žalobcova kamaráda. Žalobce se třikrát v období let 2008 – 2009 na Ukrajině pokusil obrátit o pomoc na policii, dokonce podal stížnost na prokuraturu, ale řekli mu, že pokud nemá peníze, nedá se s tím nic dělat. Ani v současnosti by nemělo cenu obracet se na policii, obecně nemá cenu vytvářet si na Ukrajině zázemí. Žalobce ve vlasti nemá žádné příbuzné ani majetek. Ví, že v místě jeho posledního bydliště se neválčí, je tam dobrá bezpečnostní situace.

9. Ze správního spisu dále vyplývá, že žalovaný shromáždil jako podklad pro vydání rozhodnutí podstatný obsah spisu ve věci první a druhé žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, sdělení praktické lékařky matky žalobce ze dne 18. 6. 2018, poskytnutí údajů k žádosti a protokol o pohovoru manželky žalobce ze dne 23. 5. 2018, a pro posouzení situace v zemi původu podklady: Informace MZV ČR ze dne 12. 6. 2018, Ukrajina: Sociálně ekonomická situace na Ukrajině, dotace; Zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018, Ukrajina: Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2017; Zpráva Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina, z ledna 2018; Informace OAMP ze dne 14. 9. 2018, Ukrajina: Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby; Informace MZV ČR ze dne 16. 5. 2018, Ukrajina: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí; Informace MZV ČR ze dne 25. 7. 2016, Ukrajina: Možnost podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci.
10. Dne 18. 10. 2018 žalobce uvedl, že se s obsahem uvedených podkladů nechce seznámit ani se k nim vyjádřit, situaci na Ukrajině zná, protože telefonuje s přáteli. Zopakoval, že měl ve městě C. problémy se soukromými osobami, sledují ho, a nadto ani jeho matka se nechce do vlasti vrátit a žalobce ji tu nechce nechat samotnou. Matka žalobce momentálně nepracuje, dochází pravidelně k obvodnímu lékaři, zůstává soběstačná, v mezidobí se její zdravotní stav nezměnil. Na Ukrajině není žádná práce, jsou tam špatné výplaty, proto i jeho kamarádi z vlasti utíkají. Dále žalobce uvedl, že se jeho dcera učí česky a nechce komunikovat v ruštině.
11. Napadené rozhodnutí, jehož výrok je rekapitulován v bodě 1 tohoto rozsudku, bylo vydáno dne 1. 11. 2018 a žalobce si jej osobně převzal dne 19. 11. 2018. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůraznil, že žalobce uváděl stejné důvody podání žádosti jako v předcházejícím řízení s výjimkou úmrtí otce a z toho plynoucích důsledků pro jeho matku, odkázal proto též na odůvodnění rozhodnutí již ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-273/ZA-ZA06-K01-2012. K přetrvávajícím obavám žalobce ze soukromých osob v C. žalovaný uvedl, že se tímto tvrzením žalobce snažil posílit svůj azylový příběh. Z výpovědi žalobce totiž vyplynulo, že se na jeho osobu osoby ptaly naposledy minulý rok, osoby nevěděly, kde se žalobce nachází, a od roku 2012 s žalobcem nepřišly do kontaktu. Podle žalovaného uvedené vypovídá o nízké intenzitě až nezájmu těchto osob o žalobce, žalovaný neshledal žádné indicie o odůvodněnosti strachu žalobce z pronásledování v budoucnosti, nelze proto hovořit o obavě z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. K absenci zázemí na Ukrajině žalovaný podotkl, že to je azylově irrelevantní, žalovaný u žalobce neshledal žádný důvod, který by mu bránil integrovat se na ukrajinský pracovní trh. Ani smrt otce žalobce a snaha žalobce pečovat o pozůstalou matku není azylově relevantní, nad rámec odůvodnění žalovaný uvedl, že by zde matka žalobce nezůstala sama, neboť má mnoho přátel a známých. Žalovaný poukázal na to, že byť žalobce uvedl, že zdravotní stav jeho matky je špatný, své tvrzení konkrétně nijak neupřesnil ani nedoložil, naopak manželka žalobce ohodnotila její zdraví jako dobré. Žalovaný tak má za to, že žalobce měl v úmyslu vzbudit dojem o potřebě jeho péče a podpory matky, ačkoli ve skutečnosti není nezbytná. Ani zhoršená bezpečnostní situace na Ukrajině podle žalovaného není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť Zakarpatská oblast Ukrajiny je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a bezpečnostní situace tam je stabilní. Žalovaný pokládá žádost žalobce za zcela účelovou, jelikož ji podal

společně s manželkou a dcerou v poslední den, kdy měli povinnost vycestovat z České republiky. Nemožnost zajistit si jiným způsobem dočasné legální setrvání na území České republiky pak žalovaný vyhodnotil jako pravý důvod podání žádosti, k tomu však toto řízení neslouží.

Posouzení žaloby soudem

12. Žalobce v žalobě nejprve namítá, že žalovaný porušil § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, jakož i § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť v případě nuceného vycestování žalobce by došlo k porušení čl. 3 Úmluvy proti mučení a čl. 8 Úmluvy, a tím k porušení mezinárodních závazků České republiky.
13. Žalobce toliko obecně namítal porušení uvedených ustanovení a článků právních předpisů (které nadto citoval nebo parafrázoval), čímž sice velmi obecně naznačil možný nedostatek napadeného rozhodnutí, neuvedl ovšem konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá, nerozporoval žádný z podkladů pro vydání rozhodnutí a zároveň nepředložil ani podklady jiné. Vzhledem k uvedenému je soud proto nucen konstatovat, že se obecnými tvrzeními žalobce samostatně nezabýval. Tato tvrzení totiž nejsou žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť podle ustálené judikatury jím je konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nadto nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným popisem, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohlédal ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78).
14. Žalobce namítá (konkretizuje), že existence soukromého života a stupeň integrace do české společnosti by měly být důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, v napadeném rozhodnutí spatřuje žalobce porušení čl. 8 Úmluvy. Opírá se přitom o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35. Žalobce v té souvislosti argumentuje tím, že v České republice žije se svou manželkou a dcerou již od roku 2012, a to ve společné domácnosti u matky žalobce, s níž sdílí náklady. Matka žalobce získala české občanství, je psychicky labilní, po smrti jejího manžela (otce žalobce) se upnula na vnučku a žalobce, na němž je emocionálně závislá. Žalobce si přeje, aby se v České republice mohl postarat o svou matku, aby nadále mohl chodit do práce a dcera mohla dostudovat.
15. Pokud jde o posouzení žádosti žalobce z hlediska doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu k námitce, že vycestováním žalobce by bylo nepřiměřeně zasaženo do jeho práva na soukromý a rodinný život zakotvený v čl. 8 Úmluvy, uvádí soud následující.
16. Nejvyšší správní soud se předestřenou otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu zabýval opakovaně – o tom svědčí již jen počet rozhodnutí z období let 2009 – 2011, o která se opřel žalovaný v napadeném rozhodnutí s tím, že rodinné vazby cizince v České republice nejsou důvodem pro udělení

doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Její zodpovězení nicméně doznalo v judikatuře změn, jak správně poukázal žalobce odkazem na (novější) rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud upozornil zejména na svůj rozsudek ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28 (jímž došlo k dalšímu rozšíření toho, co je možno chápat jako možné porušení čl. 8 Úmluvy odůvodňující udělení doplňkové ochrany), přičemž uzavřel, že ve věci stěžovatelky, která žila v České republice s manželem a dítětem, bude na žalovaném, aby se v novém rozhodnutí vypořádal s otázkou, zda tvrzení stěžovatelky stran délky pobytu v České republice, integrace do české společnosti, manželství a podnikání nepředstavují skutečnosti relevantní pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Překonáný pohled žalovaného zaujatý v napadeném rozhodnutí co do irelevantnosti rodinného života cizince (žalobce) v České republice, je tak nutno odmítnout. Bylo tak na žalovaném, aby se vazbami žalobce v České republice zabýval. Tak však žalovaný, navzdory svému výše uvedenému právnímu názoru, učinil.

17. V napadeném rozhodnutí (viz stranu 15 – 16) žalovaný dospěl k závěru, že neudělením jakékoli formy mezinárodní ochrany žalobci není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky v oblasti ochrany rodiny a práva na soukromý a rodinný život, byť zde žije matka žalobce, která má české občanství a je v předdůchodovém věku. Žalovaný shrnul, že matka žalobce není na žalobci finančně závislá, žije ve vlastním bytě, pracuje a její zdravotní stav není komplikovaný, je v péči o sebe soběstačná. Případné odloučení nebude pro matku žalobce znamenat nepřekonatelnou životní situaci, budou se moci navštěvovat. Od smrti otce žalobce uplynulo více než 6 měsíců, nadto matka žalobce je dle slov manželky žalobce obklopena kamarády a známými. Ačkoli žalobce pobýval v České republice již od roku 2012, nepodařilo se mu legalizovat si pobyt, musel tak počítat s možností nuceného vycestování a mohl být připraven. Využití institutu mezinárodní ochrany není primárně určeno k legalizaci pobytu, a to ani z důvodu realizace rodinného života.
18. Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince hraje roli jeho skutkový příběh co do existence takových rodinných či osobních vazeb, že by již nutnost pouhého vycestování z území České republiky mohla být považována za nepřiměřený zásah do jeho života. Žalobce však v průběhu správního řízení konkrétně neuvedl, jak by jeho případné vycestování zasáhlo do *jeho* soukromého a rodinného života, tyto skutečnosti netvrdil ani v žalobě. Namísto toho (toliko) líčil, jak by bylo zasaženo do života *jeho matky*. Žalovaný proto věnoval svou pozornost právě tomuto posouzení, přičemž proti těmto závěrům žalovaného žalobce ničeho nenamítal, nezpochybňoval zejména, že je jeho matka finančně a v péči o sebe zcela nezávislá ani závěr o jejím zdravotním stavu. Žalovaný přihlédl též k délce pobytu žalobce na území České republiky, jakož i k jeho přání zde zůstat.
19. Právo na mezinárodní ochranu v sobě nicméně nezahrnuje právo žalobce vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám. Soud přisvědčuje žalovanému, že snaha žalobce o legalizaci pobytu na území České republiky není azylově relevantním důvodem, neboť k tomu institut mezinárodní ochrany skutečně primárně neslouží. K získání pobytového oprávnění je třeba využít prostředky podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, čehož si byl žalobce ostatně vědom, jak vyplývá z jeho výpovědi i kroků předcházejících podání jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

20. Podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011-67). Výjimečné okolnosti nebyly v případě žalobce prokázány. Žalobní bod proto není důvodný.
21. Žalobce dále odkazuje na vyjádření Kate Gilmore, tajemnice Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, k situaci na Ukrajině ze dne 3. 7. 2018, ze kterého vyplývá její velké znepokojení nad dodržováním lidských práv zejména v souvislosti s válkou na Krymu. Toliko na jeho základě žalobce dovozuje, že by mu po návratu do vlasti hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
22. V napadeném rozhodnutí (viz stranu 14 – 16) žalovaný posoudil, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, nebezpečí mučení či nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání, i zda mu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě zpráv o zemi původu vždy dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.
23. Ačkoli žalobce podle obsahu námitky poukazuje (spíše toliko) na skutečnost, že život na Ukrajině je nebezpečný, a hrozí mu nebezpečí vážné újmy [spíše ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu], ani této jeho námitce soud nepřisvědčil. Pokud totiž území Ukrajiny není ve stavu „totálního konfliktu“ (tedy konfliktu, který zahrnuje celé území a vyznačuje se vysokou intenzitou ohrožení pro všechny civilisty nacházející se v daném teritoriu), je pro přiznání doplňkové ochrany zapotřebí prokázat určitou míru specifického dotčení, vyplývajícího z osobních charakteristik a situace žadatele, přičemž tato míra individualizace musí být tím větší, čím nižší je rozsah a intenzita probíhajícího konfliktu (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 7. 2016, č. j. 49 Az 30/2015-32, a tam citovaný rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 17. 2. 2009, sp. zn. C-465/07).
24. Soud tak dospěl k závěru, že žalobci vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) [potažmo písm. d), jak žalobce namítá] zákona o azylu nehrozí. Ze zpráv shromážděných žalovaným i z veřejně dostupných informací je nepochybné, že se Ukrajina ve stavu „totálního konfliktu“ nenachází. K ozbrojeným střetům vyznačujícím se značným rizikem pro civilní obyvatelstvo dochází pouze na menší části území Ukrajiny (Doněcká a Luhanská oblast). Situace ve zbytku země je dle dostupných informací bezpečná. Jelikož se Ukrajina nenachází ve stavu totálního konfliktu, musel by žalobce prokázat, že je probíhajícím konfliktem „specificky dotčen“ – tedy, že hrozí ohrožení jeho života či důstojnosti ve větší míře, než ostatním obyvatelům dotčené oblasti. Žalobce přitom pochází a jeho poslední bydliště se nacházelo v Zakarpatské oblasti, kde konflikt vůbec neprobíhá, což potvrdil dokonce sám žalobce i jeho manželka. Žalobce v průběhu řízení neuvedl žádné důvody, pro které by žalovaný měl s ohledem na bezpečnostní situaci v jeho zemi původu udělit žalobci doplňkovou ochranu, žalovaný proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že žalobci vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nehrozí.
25. V posledku žalobce žalovanému vytýká, že v napadeném rozhodnutí chybí skutkové závěry v tom ohledu, zda by žalobce měl možnost řešit své problémy s vyděrači na Ukrajině dostupnými prostředky, resp. zda by se mu dostalo efektivní ochrany ze strany státních orgánů (tj. pomoci tamní policie). Žalobce se domnívá, že v případě pronásledování soukromými osobami není ukrajinský stát ochotný ani schopný zajistit mu ochranu. Žalobce má za to, že mu právní předpisy neukládají povinnost obrátit se

v takovém případě na bezpečnostní složky. Bylo proto na místě, aby žalovaný úspěšnost takového případného postupu zvážil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci (tj. na základě informací o zemi původu). Žalovaný se však k činnosti a efektivitě tamní policie dostatečně nevyjadřuje, neboť chybí posouzení ve vztahu ke specifickým případům. V té souvislosti žalobce cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006-100. Jelikož žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti (neprovedl potřebné důkazy), nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a napadené rozhodnutí nelze považovat za přesvědčivé.

26. Byť soud s citací žalobce (zkráceno soudem), že nestačí pouhé shromáždění údajů o právním systému nebo struktuře organizace veřejné moci v zemi původu bez související informace o účinnosti aplikace záruk zákonnosti, přičemž opravné prostředky či možnost obracet se o ochranu práv na orgán veřejné moci jsou obvykle zakotveny i v právních řádech zemí s režimem porušujícím lidská práva a svobody, obecně souhlasí, upozorňuje, že nejde o výňatek z odůvodnění (ani právní věty) rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006-100, jak žalobce uvádí. Ačkoli se v předmětném rozhodnutí Nejvyšší správní soud věnoval otázce ochrany práv v zemi původu stěžovatelky a nevyčerpání veškerých právních prostředků, tam projednávaný případ není přílehlavý (obdobný s věcí žalobce), jelikož se jednalo o žadatelku o mezinárodní ochranu coby příslušnici menšiny, která byla v zemi jejího původu diskriminována, které bylo vyhrožováno ze strany (příbuzných) policistů (kteří se zaštiťovali svou pravomocí a beztrestností), a nadto jimi byla znásilněna. Tam vyslovené právní závěry proto nelze bez dalšího vztáhnout na případ žalobce.
27. Žalobce tvrzením, že při pronásledování (ve smyslu § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu) soukromými osobami (vyděrači) na Ukrajině mu stát není ochotný ani schopný zajistit ochranu, dovozuje, že by nemohl využít ochrany země svého původu. Právě proto podle jeho názoru neměl ani povinnost řešit své problémy za pomoci bezpečnostních složek. Jelikož žalobce formuloval žalobní námitku toliko v obecné rovině, vypořádal se s ní soud právě tak. Předložená otázka zní, zda-li (by) byly ukrajinské státní orgány schopny a ochotny proti jednání vyděračů směřujícímu proti žalobci poskytnout účinnou ochranu.
28. Tuto otázku ostatně bylo zdejším soudem nutno zodpovědět již v rozsudku ze dne 29. 6. 2015, č. j. 49 Az 37/2013-61, v žalobě žalobce, jeho manželky a dcery proti rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-273/ZA-ZA06-K01-2012 a č. j. OAM-274/ZA-ZA06-K01-2012. Tehdy žalobci argumentovali tím, že neměli k ochraně státu fakticky přístup, neboť se neúspěšně obrátili jak na policii, tak na prokuraturu. Soud však dospěl k závěru, že tato jejich argumentace neobstojí, neboť jednak je věrohodnost jejich tvrzení snižena pro značné rozpory, jednak neposkytují dostatečný podklad pro závěr o nemožnosti využití ochrany státu. Soud zkonstatoval neochotu žalobců řešit své potíže standardní cestou přímo ve vlasti, neboť namísto toho dali přednost vycestování do České republiky. Soud proto uzavřel, že žalobci nedoložili a zároveň ze shromážděných podkladů o zemi původu nevyplývá, že by se svými obtížemi žalobci nemohli obrátit na státní orgány, resp. že by je tamní orgány nebyly schopny nebo ochotny ochránit. Kasační stížnost žalobců proti předmětnému rozsudku zdejšího soudu byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2016, č. j. 3 Azs 189/2015-22, s tím, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny jejich vznesené námitky.

29. Ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmu se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup (§ 2 odst. 5 zákona o azylu). Aby byla účinná ochrana dostupná, musí být podmínky splněny kumulativně. Pro posouzení otázky, zda je země původu schopna ochránit žadatele o mezinárodní ochranu, pak lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu již ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, či ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62, ve kterém Nejvyšší správní soud zdůraznil, že břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele o mezinárodní ochranu.
30. V napadeném rozhodnutí (viz stranu 7 – 8 a dále 14) žalovaný k přetrvávajícím obavám žalobce ze soukromých osob v C. uvedl, že tento důvod podání žádosti žalobce uváděl již v předcházejícím řízení, odkázal proto na odůvodnění rozhodnutí ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-273/ZA-ZA06-K01-2012, kde se s těmito tvrzeními žalobce již dostatečně vypořádal. Žalovaný měl za to, že se tímto zopakovaným tvrzením žalobce snažil posílit svůj azylový příběh. Tvrzení žalobce, že se snažil svoje problémy ve vlasti řešit s policií v letech 2008 – 2009 pokládal žalovaný za účelové a v rozporu s tím, že v přecházejícím řízení uvedl, že se na policii obrátil poprvé až v roce 2011. Ani tvrzení žalobce o kontaktu s prokuraturou neshledal žalovaný věrohodným, neboť také to neodpovídalo tvrzením uvedeným v předchozím řízení. Žalovaný proto, i vzhledem ke skutečnosti, že od tvrzených potíží žalobce uplynulo téměř 10 let, dospěl k závěru, že se žalobce může ve vlasti obrátit na policii, pokud bude nadále pociťovat obavy, tj. že má možnost řešit svou situaci dostupnými vnitrostátními prostředky (které tehdy ve vlasti dostatečně nevyužil). Žalovaný pokračoval, že žalobce může využít pomoci též ombudsmana či nevládních organizací, které se podílí na sledování dodržování lidských práv ve státních institucích. Žalovaný zdůraznil, že by žalobce neměl pomíjet, že na Ukrajině proběhly pozitivní změny k posílení základních práv a svobod občanů Ukrajiny. Vedle toho konstatoval, že pokud (by) měl žalobce zájem svou situaci skutečně vyřešit, mohl (by) se přestěhovat v rámci země, protože jeho potíže se vázaly výlučně k městu C.. Podle žalovaného žalobce ovšem neuvažuje o návratu do vlasti, soustředí se toliko na setrvání v České republice.
31. K dílčím námitkám, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně nevyjádřil k činnosti a efektivitě ukrajinské policie, a že nezvážil úspěšnost takového případného postupu žalobce na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, neboť neprovedl potřebné důkazy, soud uvádí, že žalovaný skutečně neposuzoval, zda jsou tamní policií efektivně prošetřovány specifické případy. Nutno však odmítnout, že žalovaný nehodnotil úspěšnost využití ochrany policie, jelikož se věnoval právě tomu, jaké by měl žalobce možnosti, pakliže by s postupem policie nebyl spokojen. Konkrétně žalovaný na základě zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018 (Ukrajina: Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2017) uvedl, že by žalobce mohl využít pomoci ombudsmana (který je na Ukrajině považován za ústavou zakotvenou instituci efektivně bránící lidská práva, a který spolupracuje též s nevládními organizacemi), který může zahajovat vyšetřování případů porušení lidských práv, kterých se dopustily bezpečnostní složky. Nadto uvedl, že by také žalobce mohl proti postupu policie podat stížnost, jak vyplývá z informace MZV ČR ze dne 25. 7. 2016 (Ukrajina:

Možnost podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci). Takové odůvodnění pokládá soud za dostatečné i přesvědčivé, ostatně žalobce žádný z (těchto) podkladů pro vydání rozhodnutí nerozporoval, ani nepředložil podklady jiné.

32. Na základě dostupných informací o zemi původu (srov. jejich výčet pod bodem 9 tohoto odůvodnění) pokládá soud za nepochybné, že Ukrajina obecně disponuje účinným právním systémem pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu. Jakkoli takový systém sám o sobě nemusí být vždy dostatečný [jak je patrné již ze samotného znění § 2 odst. 5 zákona o azylu (užití slov „zejména“)], žalobce nespadá pod žádnou specifickou skupinu osob, které by stát systematicky odmítal chránit, a lze tak dojít k závěru, že jde o systém schopný (systém existuje) i ochotný (systém žalobce neperzekuuje ani nediskriminuje) žalobce ochránit.
33. V té návaznosti pak nelze souhlasit ani s tvrzením žalobce, že (by) neměl povinnost se na pomoc bezpečnostních složek státu obrátit, jelikož původcem pronásledování nebo vážné újmy měly být výhradně soukromé osoby (vyděrači), tedy nestátní organizace, a především orgány v zemi původu (by) byly schopny a ochotny žalobce ochránit. Bylo (je) proto možné po žalobci spravedlivě požadovat, aby se na tyto orgány ve své vlasti obrátil.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

34. Vzhledem k tomu, že žalobní body nejsou důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. dubna 2020

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně